

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

*Anexa nr.2
la Hotărîrea Consiliului INJ
nr.1/4 din 29.01.2016*

CURRICULUM
la disciplina

**REGLEMENTĂRI PROCEDURALE PRIVIND INTENTAREA, PREGĂTIREA ȘI
EXAMINAREA ÎN FOND A CAUZELOR CIVILE**

(candidați la funcțiile de judecători)

AUTOR:
Belei Elena,
Doctor în drept, conf.univ.
Formator INJ,

_____ AVIZAT
Șef Direcție instruire și cercetare

CHIȘINĂU, 2016

I. PRELIMINARII

Justiția civilă reprezintă cel mai dinamic și complex domeniu de activitate. Importanța practică a **Reglementărilor procedurale privind intentarea, pregătirea și examinarea în fond a cauzelor civile** este cu atât mai importantă cu cât este vorba de persoane investite de lege cu funcția înfăptuirii justiției, adică de magistrați.

Justițiabilii își formează viziunea asupra activității instanțelor de judecată și în privința calității actului de justiție avînd în vedere contactul direct cu sistemul judecătoresc, cu modalitatea de înfăptuire a justiției și reieșind din eficiența executării dispozițiilor judecătorești.

Curriculumul la disciplina **Reglementărilor procedurale privind intentarea, pregătirea și examinarea în fond a cauzelor civile** se axează pe două niveluri comportamentale, cu divers grad de complexitate: aplicare, integrare. Nivelul cunoașterii nu presupune acumularea cunoștințelor teoretice, ci actualizarea acestora în funcție de eventualele modificări ale cadrului normativ existent. Ținînd cont de faptul că audienții INJ sunt cel puțin licențiați în drept, nivelul cunoașterii se va axa pe cizelarea cunoștințelor pe care le dețin deja și cu care pot opera pentru a trece la celelalte niveluri. Aplicarea presupune capacitatea de a interpreta corect și sistemic legislația procesuală în vigoare, capacitatea de a depista carențe și contradicții legislative și abilitatea de a adopta soluții juste în astfel de situații. Integrarea presupune aptitudinile de aplicare în practică a cunoștințelor teoretice referitoare la normele de drept procesual civil, soluționarea corectă a situațiilor conflictuale ținînd cont atât de legea materială, cât și de cea procesuală, manifestarea atitudinilor personale față de diverse fenomene sociale. Nivelul comportamental de integrare constituie finalitatea procesului de instruire inițială a viitorilor judecători.

II. COMPETENȚE

Prin instruire audientul va obține următoarele competențe:

- Organizarea activității judecătorului urmare a cererilor de chemare în judecată distribuite;
- Calificarea justă a cauzei civile parvenite spre examinare și soluționare de către judecător;
- Interpretarea corectă a legilor naționale și a izvoarelor internaționale cu caracter procedural;
- Soluționarea optimă și corectă a incidentelor procedurale, precum și fondului cauzelor civile de către judecători;
- Întocmirea corectă a actelor procesuale de către judecători investiți cu sarcina înfăptuirii justiției pe cauze civile;
- Cultivarea rezistenței la munca în condiții de stres, limitare în timp și expunere publică.

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

La sfârșitul instruirii audientul va fi capabil să:

- aplice oportun și corect principiilor de drept procesual civil în cauze civile concrete;
- evalueze consecințele încălcării normelor de competență generală și jurisdicțională;
- aplice în funcție de statutul procesual al fiecărui participant la proces drepturi și obligații procesuale diferite;
- interpreteze just și uniform modul de exercitare a dreptului la intentarea acțiunii civile;
- aprecieze necesitatea asigurării unei acțiuni civile concrete;
- estimeze corect quantumul taxelor de stat în cazurile în care aceasta se achită, precum alte cheltuieli de judecare a cauzei civile;
- argumenteze scutirea intergrală sau parțială, precum și refuzul în scutirea de taxă de stat;

- gestioneze procesul de probațiune judiciară, păstrînd imparțialitatea și impicîndu-se diriguitor în administrarea probelor de către participanții la proces;
- utilizeze strict temeiurile și procedura de judecare a cererilor de revizuire;
- aplice coerent normele procesuale în cauzele civile cu element de extraneitate.

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei	Formator	Semestrul	Total ore	Ore curs	Ore practice	Evaluarea
Reglementări procedurale privind intentarea, pregătirea și examinarea în fond a cauzelor civile	Elena Belei	II	120	20	100	Examen

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	Tematica	Ore curs	Ore practice
1.	Tendențe de dezvoltare a dreptului procesual civil național	2	0
2.	Aplicarea principiilor de drept procesual civil în examinarea și soluționarea cauzelor civile	2	0
3.	Instanța de judecată - subiect obligatoriu al raporturilor procesual civile	2	0
4.	Subiecții implicați în examinarea și soluționarea cauzelor civile	2	0
5.	Dreptul la acțiune	2	0
6.	Asigurarea acțiunii civile	2	
7.	Probele și probațiunea judiciară	2	0
8.	Procedura specială	2	0
9.	Procedura în ordonanță	2	0
10.	Elementele de extraneitate în procesul civil național	2	0
11.	Competența jurisdicțională în cauzele civile	0	6
12.	Taxa de stat în diferite categorii de cauze civile	0	6
13.	Refuzul primirii cererii de chemare în judecată	0	3
14.	Restituirea cererii de chemare în judecată	0	3
15.	Efectele încălcării cerințelor art.166 și 167 CPC Acceptarea cererii de chemare în judecată	0	3

16.	Pregătirea pricinii pentru dezbateri judiciare	0	3
17.	Măsuri provizorii în procesul civil	0	3
18.	Citarea și înștiințarea în instanța de judecată	0	3
19.	Desemnarea expertizei judiciare	0	3
20.	Ațiunea reconvențională	0	3
21.	Efectele neprezentării participanților în ședința de judecată	0	3
22.	Soluționarea cererilor și demersurilor în ședința de judecată	0	3
23.	Tehnica și tactica audierii părților în ședință de judecată	0	3
24.	Tehnica și tactica audierii martorilor în judecată	0	3
25.	Cercetarea înscrisurilor în ședința de judecată	0	3
26.	Cercetarea probelor material și a înregistrărilor audio-video în ședință de judecată	0	3
27.	Audierea expertului în ședința de judecată	0	3
28.	Aprecierea probelor relectată în motivarea hotărârilor judecătorești	0	3
29.	Strămutarea cauzelor civile	0	3
30.	Suspendarea și reluarea procesului civil	0	3
31.	Impactul actelor de dispoziție ale părților asupra procesului civil	0	6
32.	Încheierile judecătorești și modul de contestare a acestora	0	6
33.	Distribuirea cheltuielilor de judecare a cauzei	0	6
34.	Rectificarea hotărârii judecătorești	0	4
35.	Revizuirea hotărârilor judecătorești irevocabile	0	6
36.	Competența în cauzele civile cu element de extraneitate. Aplicarea legii material străine	0	6
TOTAL		20	100

VI. UNITĂȚI TEMATICE

Unități tematice	Strategii didactice Resurse logistice	Sugestii pentru lucrul individual
<i>Tema 1. Tendințe de dezvoltare a dreptului procesual civil național</i>		
<p style="text-align: center;"><i>Ore curs</i></p> <p>1) Amplificarea formelor de publicitate a justiției civile; 2) Accentuarea rolului activ al judecătorului în înfăptuirea justiției civile; 3) Ordonarea procesului de prezentare a probelor; 4) Reducerea temeiurilor de motivare a hotărârilor judecătorești; 5) Limitarea cazurilor de trimitere la rejudecare a cauzelor civile; 6) Amplificarea temeiurilor de declare a recursului împotriva deciziilor instanței de apel; 7) Reevaluarea temeiurilor de revizuire; Analiza noilor proiecte de modificare a CPC</p>	<p>Curs – prelegere Proiector /laptop</p>	<p style="text-align: center;"><i>Ore curs</i></p> <p><i>1. Consultarea anticipată a suportului normativ relevant, inclusiv a proiectelor de legi publicate.</i> 2. Identificarea cazurilor practice relevante de pe portalul unic al instanțelor judecătorești din Republica Moldova</p>
<i>Tema 2. Aplicarea principiilor de drept procesual civil în examinarea și soluționarea cauzelor civile</i>		
<p style="text-align: center;"><i>Ore curs</i></p> <p>1) Evaluarea înfăptuirii justiției exclusiv de către instanțele de judecată în comparație cu activitatea arbitrajelor; 2) Determinarea modurilor de asigurare a egalității în fața legii și justiției; 3) Proiectarea consecințelor încălcării legalității; 4) Stabilirea mecanismelor de garantare a dreptului la apărare judiciară și a accesului liber la justiție; 5) Aprecierea independenței judecătorilor în raport cu diferiți factorii; 6) Determinarea rolului diriguitor al judecătorului în proces; 7) Stabilirea formelor de manifestare a publicității procesului civil; 8) Evaluarea caracterului rezonabil al termenului procesului civil; 9) Implementarea practică a limbii oficiale de procedură și a dreptului la interpret; 10) Stabilirea limitelor disponibilității; 11) Garantarea contradictorialității; 12) Îmbinarea oralității cu forma scrisă în procesul civil; 13) Examinarea și soluționarea nemijlocită a cauzelor civile; 14) Evaluarea securității raporturilor juridice; 15) Manifestarea principiile internaționale ale dreptului procesual civil în practica judiciară a Republicii Moldova</p>	<p>Curs – prelegere Proiector /laptop</p>	<p style="text-align: center;"><i>Ore curs</i></p> <p><i>1. Consultarea anticipată a suportului normativ relevant, inclusiv a proiectelor de legi publicate.</i> 2. Identificarea cazurilor practice relevante de pe portalul unic al instanțelor judecătorești din Republica Moldova</p>

Tema 3. Instanța de judecată - subiect obligatoriu al raporturilor procesual civile		
<p style="text-align: center;"><i>Ore curs</i></p> <p>1) Stabilirea exigențelor cantitative și calitative de compunere a completului de judecată; 2) Analiza temeiurilor și procedurii recuzării (abținerii) judecătorului; 3) Deosebirea felurilor de competență jurisdicțională; 4) Determinarea competenței jurisdicționale materiale; 5) Identificarea criteriilor după care se determină competența jurisdicțională teritorială; 6) Analiza temeiurilor și a procedurii strămutării pricinii de la instanța sesizată la o altă instanță; 7) Caracteristica conflictelor de competență jurisdicțională și determinarea modalităților de soluționare a lor; Stabilirea efectelor juridice ale încălcării regulilor de competență jurisdicțională.</p>	<p>Curs – preleger e Proiector /laptop</p>	<p style="text-align: center;"><i>Ore curs</i></p> <p>1. <i>Consultarea anticipată a suportului normativ relevant, inclusiv a proiectelor de legi publicate.</i> 2. Identificarea cazurilor practice relevante de pe portalul unic al instanțelor judecătorești din Republica Moldova</p>
Tema 4. Subiecții implicați în examinarea și soluționarea cauzelor civile		
<p style="text-align: center;"><i>Ore curs</i></p> <p>1) Identificarea condițiilor pentru a fi parte în proces; 2) Analiza drepturile și obligațiile procesuale ale părților; 3) Delimitarea scopului, temeiurilor și felurilor coparticipării procesuale; 4) Identificarea temeiurilor succesiunii în drepturi procedurale. 5) Identificarea temeiurilor și procedurii intervenirii în proces a intervenienților principali; 6) Caracterizarea temeiurilor și procedurii intervenirii (atragerii) la proces a intervenienților accesorii; 7) Evaluarea efectelor neatragerii sau neintervenirii în proces a intervenienților accesorii. 8) Argumentarea rolului și importanței participării procurorului în proces civil; 9) Identificarea temeiurilor și formelor de participare a subiecților prevăzuți de art.73 CPC în procesul civil; 10) Determinarea temeiurilor fiecărui fel de reprezentare judiciară; 11) Clarificarea modului de legalizare a calității de reprezentant; 12) Diferențierea subiecților care contribuie la înfăptuirea justiției.</p>	<p>Curs – preleger e Proiector /laptop</p>	<p style="text-align: center;"><i>Ore curs</i></p> <p>1. <i>Consultarea anticipată a suportului normativ relevant, inclusiv a proiectelor de legi publicate.</i> 2. Identificarea cazurilor practice relevante de pe portalul unic al instanțelor judecătorești din Republica Moldova</p>
Tema 5. Dreptul la acțiune		
<p style="text-align: center;"><i>Ore curs</i></p> <p>1) Delimitarea dreptului la acțiune în sens procesual și în sens material juridic; 2) Evaluarea consecințelor nerespectării premiselor și condițiilor exercitării dreptului la acțiune în sens procesual;</p>	<p>Curs – preleger e Proiector /laptop</p>	

<p>3) Delimitarea modalităților de apărare a pîrîtului împotriva acțiunii;</p> <p>4) Deosebirea obiecțiilor material-juridice de cele procesual-juridice formulate de către pîrît;</p> <p>5) Analiza temeiurilor și procedurii înaintării acțiunii reconvenționale;</p> <p>6) Determinarea limitei modificării acțiunii;</p> <p>7) Deosebirea consecințelor renunțării la acțiune și ale recunoașterii acesteia;</p> <p>Evaluarea impactului tranzacției asupra procesului.</p>		
<p>Tema 6. Asigurarea acțiunii civile</p>		
<p style="text-align: center;"><i>Ore curs</i></p> <p>1) Formularea temeiurilor asigurării acțiunii;</p> <p>2) Evidențierea măsurilor de asigurare a acțiunii;</p> <p>3) Clarificarea procedurii asigurării acțiunii;</p> <p>4) Determinarea procedurii de anulare și contestare a încheierilor de asigurare a acțiunii;</p> <p>5) Evaluarea consecințelor anulării măsurilor de asigurare a acțiunii.</p> <p>Analiza cauțiunii relevantă asigurării acțiunii.</p>	<p>Curs – preleger e Proiector /laptop</p>	
<p>Tema 7. Probele și probațiunea judiciară</p>		
<p style="text-align: center;"><i>Ore curs</i></p> <p>1) Stabilirea conceptului de probă judiciară;</p> <p>2) determinarea obiectului probațiunii în pricinile civile concrete;</p> <p>3) Delimitarea esenței faptelor notorii de faptele prejudicial stabilite;</p> <p>4) Clarificarea rolului instanței de judecată în reclamarea probelor necesare pentru a dovedi faptele esențiale ale pricinii;</p> <p>5) Evidențierea importanței prezumțiilor probante;</p> <p>6) Evaluarea admisibilității și pertinentei probelor;</p> <p>7) Compararea procedurii administrării fiecărui mijloc de probație;</p> <p>8) Formularea temeiurilor pentru asigurarea probelor;</p> <p>9) Evidențierea procedurii asigurării probelor pînă la pornirea procesului și după intentarea lui;</p> <p>Analiza procedurii de înaintare și de îndeplinire a delegațiilor judecătorești.</p>	<p>Curs – preleger e Proiector /laptop</p>	<p style="text-align: center;"><i>Ore curs</i></p> <p>1. Consultarea anticipată a suportului normativ relevant, inclusiv a proiectelor de legi publicate.</p> <p>2. Identificarea cazurilor practice relevante de pe portalul unic al instanțelor judecătorești din Republica Moldova</p>
<p>Tema 8. Procedura special</p>		
<p style="text-align: center;"><i>Ore curs</i></p> <p>1) Analiza procedurii de constatare a faptelor care au valoare juridică, identificînd participanții la proces, condițiile necesare pentru constatarea faptelor care au valoare juridică;</p> <p>2) Analiza procedurii de încuviințare a adopției, proiectînd regulile de examinare a cererii;</p> <p>3) Analiza procedurilor care vizează statutul juridic al</p>	<p>Curs – preleger e Proiector /laptop</p>	<p style="text-align: center;"><i>Ore curs</i></p> <p>1. Consultarea anticipată a suportului normativ relevant, inclusiv a proiectelor de legi publicate.</p>

<p>persoanele fizice</p> <p>4) Determinarea specificului aplicării măsurilor de protecție în cazurile de violență în familie;</p> <p>Stabilirea etapelor procedurale ale sistării temporare a valabilității și retragerii licențelor/autorizațiilor ce vizează activitatea de întreprinzător;</p>		<p>2. Identificarea cazurilor practice relevante de pe portalul unic al instanțelor judecătorești din Republica Moldova</p>
<p>Tema 9. Procedura în ordonanță</p>		
<p><i>Ore curs</i></p> <p>1) Analiza temeiurilor de solicitare a ordonanței judecătorești;</p> <p>2) Proiectarea etapelor procedurii în ordonanță;</p> <p>3) Analiza procedurii de contestare a ordonanței judecătorești;</p>	<p>Curs – prelegere Proiector/1 aptop</p>	<p><i>Ore curs</i></p> <p>1. Consultarea anticipată a suportului normativ relevant, inclusiv a proiectelor de legi publicate.</p> <p>2. Identificarea cazurilor practice relevante de pe portalul unic al instanțelor judecătorești din Republica Moldova</p>
<p>Tema 10. Elementele de extraneitate în procesul civil național</p>		
<p><i>Ore curs</i></p> <p>1) Identificarea elementelor de extraneitate și impactul lor asupra procesului civil în instanțele judecătorești naționale;</p> <p>2) Felurile de competență jurisdicțională în cauzele civile cu element de extraneitate;</p> <p>3) Efectele juridice ale ignorării normelor de competență jurisdicțională în cauzele civile cu element de extraneitate;</p> <p>4) Aplicarea legii materiale străine de către instanța judecătorească din Republica Moldova;</p> <p>5) Recunoașterea hotărârilor judecătorești străine nesusceptibile de executare silită;</p> <p>Exequatorul hotărârilor judecătorești străine susceptibile de executare silită;</p>	<p>Curs – prelegere Proiector/1 aptop</p>	<p><i>Ore curs</i></p> <p>1. Consultarea anticipată a suportului normativ relevant, inclusiv a proiectelor de legi publicate.</p> <p>2. Identificarea cazurilor practice relevante de pe portalul unic al instanțelor judecătorești din Republica Moldova</p>
<p>Tema 11. Competența jurisdicțională în cauzele civile</p>		

<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Determinarea consecințelor încălcării normelor de competență jurisdicțională de către justițiabili și de către instanța de fond. 2. Determinarea competenței jurisdicționale materiale pe diferite categorii de cauze civile (*) 3. Stabilirea criteriilor de aplicare justă a normelor de competență jurisdicțională teritorială: general, alterinativă, excepțională, după legătura dintre cauze (*) 4. Coraportarea normelor de competență jurisdicțională teritorială prevăzute în norme procedurale speciale. 5. Concluzii analitice referitoare la regulile de competență jurisdicțională (**) 	<p>Seminar. Tablă flipchart,P roiector/la ptop professor și fiecare audient</p>	<p>(*)<i>test-deschis cu identificarea normei procesuale relevante și motivarea aplicării acesteia).</i> (**) <i>motivarea scrisă a sarcinilor primite pentru lucrul individual.</i></p>
<p>Tema 12. Taxa de stat în diferite categorii de cauze civile</p>		
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Delimitarea categoriilor de cauze civile taxate în quantum fix și în quantum procentual 2. Calcularea taxei de stat în diferite categorii de cauze civile (*); 3. Scutirea de taxă de stat ex-officio în funcție de categoria subiectului de sesizare și în funcție de categoria de cauze civile; 4. Criteriile de scutire totală sau parțială de taxa de stat . 	<p>Seminar. Tablă flipchart,P roiector/la ptop professor și fiecare audient</p>	<p>(*) <i>test-deschis cu identificarea normei procesuale relevante și motivarea aplicării acesteia);</i></p>
<p>Tema 13. Refuzul primirii cererii de chemare în judecată</p>		
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Motivarea gradului de probabilitate în aplicarea fiecărei teme de refuz în primirea cererii de chemare în judecată; 2. Test-deschis cu identificarea normei procesuale relevante și motivarea aplicării acesteia pentru a delimita temeiurile de refuz de alte aparențe procedurale; 3. Clarificarea efectelor refuzului în primirea cererii de chemare în judecată (*) 	<p>Seminar. Tablă flipchart,Proiector /laptop professor și fiecare audient</p>	<p>(*)<i>motivarea scrisă a sarcinilor primite pentru lucrul individual</i></p>
<p>Tema 14. Restituirea cererii de chemare în judecată</p>		
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Test-deschis cu identificarea normei procesuale relevante și motivarea aplicării acesteia pentru a aplica just fiecare teme de restituire a cererii de chemare în judecată; 	<p>Seminar. Tablă flipchart,Proiector /laptop professor și fiecare audient</p>	<p>(*)<i>motivarea scrisă a sarcinilor primite pentru lucrul</i></p>

<ol style="list-style-type: none"> 2. Identificarea posibilității de contestare a încheierilor de restituire a cererilor de chemare în judecată; 3. Compatibilizarea temeiurilor de refuz și de restituire cererilor de chemare în judecată (*); 		<i>individual</i>
Tema 15. Efectele încălcării cerințelor art.166 și 167 CPC. Acceptarea cererii de chemare în judecată		
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Delimitarea condițiilor esențiale de cele neesențiale din cererile de chemare în judecată; 2. Proiectarea procedurii de a nu da curs cererii de chemare în judecată (*); 3. Acceptarea cererii de chemare în judecată. 	Seminar. Tablă flipchart,Proiector /laptop professor și fiecare audient	(*) <i>studii de caz</i>
Tema 16. Pregătirea pricinii pentru dezbateri judiciare		
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Perfectarea actelor procesuale ale judecătorului în scopul pregătirii pricinii pentru dezbateri judiciare emise din oficiu; 2. Perfectarea actelor procesuale ale judecătorului în vederea pregătirii pricinii pentru dezbateri judiciare emise la cerere; 3. Proiectarea procedurii de separare și conexare a pretențiilor (*). 4. 	Seminar. Tablă flipchart,Proiector /laptop professor și fiecare audient	(*) <i>studii de caz</i>
Tema 17. Asigurare acțiunii civile		
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Evaluarea motivației temeiurilor de asigurare a acțiunii pentru soluționarea justă a cererii de asigurare (*); 2. Motivarea în scris a măsurii de asigurare a acțiunii aplicate, precum și a refuzului de asigurare a acțiunii (**); 3. Clarificarea procedurii asigurării acțiunii. Confruntarea practicii judiciare cu normele de procedură civilă (***) 4. Determinarea procedurii de anulare și a efectului contestării încheierilor de asigurare a acțiunii; 5. Proiectarea procedurii de aplicare a cauțiunii în cazul asigurării acțiunii (*). 	Seminar. Tablă flipchart,Proiector /laptop professor și fiecare audient	(*) <i>studii de caz;</i> (**) <i>întocmire de încheieri judecătorești;</i> (***) <i>argumentarea propriei opțiuni);</i>
Tema 18. Citarea și înștiințarea în instanța de judecată		
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Evaluarea efectelor necitării și neînștiințării în instanța de judecată(*); 	Seminar. Tablă flipchart,Proiector	(*) <i>studierea cazurilor de rejudecare a</i>

2. Metode procedurale de citare a participanților la proces; Evaluarea costurilor citațiilor;	/laptop profesor și fiecare audient	<i>cauzelor civile din acest considerent;</i>
Tema 19. Desemnarea expertizei judiciare		
<i>Ore practice</i> 1. Soluționarea cererilor de desemnare a expertizei judiciare; 2. Proiectarea procedurii de desemnare a expertizei judiciare (*); 3. Întocmirea actelor procedurale în cazul desemnării dieritor tipuri de expertiză judiciară.	Seminar. Tablă flipchart,Proiector /laptop profesor și fiecare audient	(*)simulare fragmentară;
Tema 20. Acțiunea reconvențională		
<i>Ore practice</i> 1. Consecințele procedural ale depunerii acțiunii reconvenționale în funcție de pretențiile formulate de către pârît și de momentul adresării acestora. 2. Evaluarea impactului acceptării sau neacceptării acțiunii reconvenționale (*); 3. Întocmirea de acte procedurale relevante acțiunii reconvenționale.	Seminar. Tablă flipchart,Proiector /laptop profesor și fiecare audient	(*) <i>motivarea scrisă a sarcinilor primite pentru lucrul individual</i>
Tema 21. Efectele neprezentării participanților în ședința de judecată		
<i>Ore practice</i> 1. Motivarea soluției procedurale în cazul absenței reclamantului (*); 2. Motivarea soluției procedurale în cazul absenței pârîtului (*); 3. Motivarea soluției procedurale în cazul absenței intervenientului principal (*); 4. Motivarea soluției procedurale în cazul absenței procurorului (*); 5. Motivarea soluției procedurale în cazul absenței cel puțin al unui reprezentant (*); 6. Identificarea actelor de procedură care sunt valabile înfăptuite indiferent de motivul absenței participanților la proces (**)	Seminar. Tablă flipchart,Proiector /laptop profesor și fiecare audient	(*) <i>întocmirea actului de procedură necesar;</i> (**) <i>motivarea scrisă a sarcinilor primite pentru lucrul individual)</i>
Tema 22. Soluționarea cererilor și demersurilor în ședința de judecată		
<i>Ore practice</i> 1. Ordonarea termenelor de formulare a cererilor și demersurilor; 2. Identificarea limitelor admiterii cererilor și demersurilor participanților la proces 6. Impactul admiterii cererilor și demersurilor	Seminar. Tablă flipchart,Proiector /laptop profesor și fiecare audient	(*) <i>test-deschis cu identificarea normei procesuale relevante și motivarea</i>

asupra continuității procesului și celerității acestuia; 7. Soluționarea diferitor categorii de cereri și demersuri (*)		<i>aplicării acesteia)</i>
Tema 23. Tehnica și tactica audierii părților în ședință de judecată		
<i>Ore practice</i> 1. Explicațiile părților și ale intervenienților principali – mijloc primar de probă. Delimitarea explicațiilor părților de informațiile irelevante cazului; Recunoașterea unor circumstanțe importante pentru soluționarea cauzei 2. Ordonarea procesului de audiere a părții de către partea (părțile) adverse; 3. Limitele implicării judecătorului în procesul de relatare și audiere a părților.	Seminar. Tablă flipchart,Proiector /laptop professor și fiecare audient	<i>Simulare fragmentară a audierii unei părți cu ajutorul translatorului.</i>
Tema 24. Strămutarea cauzelor civile		
<i>Ore practice</i> 1. Aplicarea procedurală justă a temeiurilor de strămutare a cauzelor civile.(<i>studii de caz</i>) 2. Practica ridicării conflictului pozitiv sau negativ de competență;	Seminar. Tablă flipchart,Proiector /laptop professor și fiecare audient	<i>Test-deschis cu identificarea normei procesuale relevante și motivarea aplicării acesteia.</i>
Tema 25. Tehnica și tactica audierii martorilor în judecată		
<i>Ore practice</i> 1. Proiectarea procedurii de audiere a martorului; 2. Ordonarea procesului de audiere a martorului; 3. Limitele implicării judecătorului în procesul de audiere a martorului; 4. Perfectarea în scris a depozițiilor martorului;	Seminar. Tablă flipchart,Proiector /laptop professor și fiecare audient	<i>Simulare fragmentară a audierii unui martor-minor</i>
Tema 26. Cercetarea înscrisurilor în ședința de judecată		
<i>Ore practice</i> 1. Administrarea înscrisurilor în original. Limitele returnării acestora; 2. Administrarea copiilor de pe înscrisuri; 3. Bănuiala de fals în proba scrisă administrată în proces;	Seminar. Tablă flipchart,Proiector /laptop professor și fiecare audient	<i>Situații de caz cu simulări fragmentare.</i>
Tema 27. Cercetarea probelor materiale și a înregistrărilor audio-video în ședință de judecată		
<i>Ore practice</i> 1. Administrarea probelor materiale în ședința de	Seminar. Tablă	<i>Simulare fragmentară.</i>

<p> judecată;</p> <p>2. Cercetarea probelor materiale la locul aflării lor; Perfectarea procesului-verbal; Admisibilitatea înregistrărilor audio-video;</p>	<p>flipchart,Proiector /laptop professor și fiecare audient</p>	
<p>Tema 28. Audierea expertului în ședința de judecată</p>		
<p><i>Ore practice</i></p> <p>1. Explicațiile expertului. Limita audierii acestuia în ședința de judecată. 2. Delimitarea expertului de specialist și de autoritatea publică din art.74 CPC</p>	<p>Seminar. Tablă flipchart,Proiector /laptop professor și fiecare audient</p>	<p><i>Simulare fragmentară.</i></p>
<p>Tema 29. Aprecierea probelor reflectată în motivarea hotărârilor judecătorești</p>		
<p><i>Ore practice</i></p> <p>1. Analiza normelor material referitoare la sarcina probației, inclusiv a prezumțiilor probante; Degrevarea de probațiune; 2. Enumerarea probelor administrate de fiecare din părți, precum și ceilalți participanți la processubiecți ai probației judiciare în funcție de statutul lor procesual; 3. Descalificarea probelor administrate, dar lipsite de relevanță; 4. Evaluarea admisibilității probelor administrate; 5. Formularea concluziilor ca urmare a analizării probelor la intima convingere, dar în limitele legii.</p>	<p>Seminar. Tablă flipchart,Proiector /laptop professor și fiecare audient</p>	<p><i>Motivarea scrisă a sarcinilor primite pentru lucrul individual</i></p>
<p>Tema 30. Suspendarea și reluarea procesului civil</p>		
<p><i>Ore practice</i></p> <p>1. Evaluarea riscului suspendării procesului; 3. Aplicarea procedural justă a fiecărui teme de suspendare a procesului 2. Proiectarea procedurii de suspendare și reluare a procesului.</p>	<p>Seminar. Tablă flipchart,Proiector /laptop professor și fiecare audient</p>	<p><i>(*)test-deschis cu identificarea normei procesuale relevante și motivarea aplicării acesteia); (**)Perfectarea actelor de dispoziție relevante suspendării procesului.</i></p>
<p>Tema 31. Impactul actelor de dispoziție ale părților asupra procesului civil</p>		
<p><i>Ore practice</i></p> <p>1. Proiectarea procesuală a renunțării la acțiune (*)</p>	<p>Seminar. Tablă</p>	<p><i>(*)întocmirea actului de</i></p>

2. Proiectarea procesuală a recunoașterii pretențiilor din acțiune (*);	flipchart,Proiector /laptop professor și fiecare audient	<i>dispoziție relevant</i>
3. Omologarea tranzacției judiciare (*);		
4. Omologarea tranzacției extrajudiciare (*)		
Tema 32. Încheierile judecătorești și modul de contestare a acestora		
<i>Ore practice</i>	Seminar. Tablă flipchart,Proiector /laptop professor și fiecare audient	(*) <i>test-deschis cu identificarea normei procesuale relevante și motivarea aplicării acesteia):</i>
1. Clarificarea criteriilor de delimitare a încheierilor protocolare de încheierile-document separate (*)		
2. Determinarea modului de contestare a diferitor categorii de încheieri judecătorești (*)		
Tema 33. Distribuirea cheltuielilor de judecare a cauzei civile		
<i>Ore practice</i>	Seminar. Tablă flipchart,Proiector /laptop professor și fiecare audient	<i>studii de caz;</i>
1. Distribuirea taxei de stat odată cu pronunțarea hotărârii sau prin hotărâre suplimentară;		
2. Încasarea altor cheltuieli de judecare a cauzelor civile.		
Tema 34. Rectificarea hotărârii judecătorești		
<i>Ore practice</i>	Seminar. Tablă flipchart,Proiector /laptop professor și fiecare audient	<i>perfectarea actelor de dispoziție</i>
1. Proiectarea procedurii de corectare a erorilor tehnice din hotărâre;		
2. Proiectarea explicării hotărârii;		
3. Adoptarea și refuzul adoptării hotărârii suplimentare;		
Tema 35. Revizuirea hotărârilor judecătorești irevocabile		
<i>Ore practice</i>	Seminar. Tablă flipchart,Proiector /laptop professor și fiecare audient	<i>test-deschis cu identificarea normei procesuale relevante și motivarea aplicării acesteia; simulări de caz;</i>
1. Identificarea actelor de dispoziție irevocabile care pot fi obiect al revizuirii;		
2. Delimitarea temeiurilor de revizuire aplicabile de către judecătorii ca instanțe de fond.		
3. Proiectarea procedurii de examinare a admisibilității cererii de revizuire;		
4. Evaluarea impactului revizuirii asupra puterii lucrului judecat.		
Tema 36. Competența în cauzele civile cu element de extraneitate. Aplicarea legii materiale străine		
<i>Ore practice</i>	Seminar. Tablă flipchart,Proiector /laptop professor și fiecare audient	(*) <i>motivarea scrisă a sarcinilor primite pentru lucrul individual (**)</i> Test-deschis cu
1. Evaluarea impactului încălcării competenței jurisdicționale în cauzele civile cu element de extraneitate (*);		
2. Determinarea reperelor procedural pentru		

<p>stabilirea competenței în cauzele civile cu element de extraneitate (*);</p> <p>3. Competența excepțională a instanțelor din Republica Moldova în cauzele civile cu element de extraneitate.</p> <p>4. Limitele prorogării competenței jurisdicționale în cauzele civile cu element de extraneitate.</p> <p>5. Condițiile pentru aplicarea legii material străine de către instanțele judecătorești din Republica Moldova în cauzele civile cu element de extraneitate. (**)</p>		<p><i>identificarea normei procesuale relevante și motivarea aplicării acesteia;</i></p>
---	--	--

VII. EVALUAREA

Evaluarea se va efectua continuu și la final.

A. Evaluarea continuă se va realiza prin:

- participarea audiențelor în cadrul orelor de curs și a celor practice;
- realizarea activităților individuale;
- colectarea și analizarea unor acte procesuale (încheieri, hotărâri, decizii) relevante subiectelor studiate;
- impicarea în simulările fragmentare;

*** formatorul va decide periodicitatea evaluărilor curente, însă indiferent de aceasta va anunța public la finele perioadei de evaluare nota fiecărui audient.

B. Evaluarea finală se va efectua ca examen la finele semestrului prin expunerea motivației succinte, clare și juste a unui subiect relevant, precum și soluționarea a două situații de caz cu argumentarea necesară. De exemplu:

1. Identificați pârâtul care este în drept să solicite strămutarea cauzei la instanța de la domiciliul său, precum și instanța competentă să se expună.
2. Argumentați cum trebuie să procedeze judecătorul dacă cererea de chemare în judecată privind restabilirea în câmpul muncii nu este semnată de către toți coreclamanții (3 ex-salariați concediați de același angajator printrun singur ordin).
3. Argumentați instanța de judecată competentă să examineze cererea SA „Sotan Auto” (r. Edineț) împotriva SA „Geomacon” (r. Ialoveni) cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată suportate de către reclamantă la judecarea cauzei civile în acțiunea SA „Sotan-Auto” împotriva SA „Geomacon” cu privire la repararea prejudiciului material (examinată de judecătoria Strășeni), în sumă de 16500 lei, achitați avocatului cu titlu de onorariu pentru reprezentarea intereselor în instanță, inclusiv în instanța de fond în sumă de 7500 lei, în instanța de apel în sumă de 5000 lei și în instanța de recurs în sumă de 4000 lei.

VIII. BIBLIOGRAFIE

Acte legislative și normative:

1. Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Roma, 04.11.1950. Ratificată prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 1298 din

- 24.07.1997. În: Tratatate internaționale la care Republica Moldova este parte (1990-1998). Ediție oficială. Vol. 1, Chișinău: Moldpres, 1998, p. 341.
2. Constituția Republicii Moldova. Din 29.07.1994. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 12.08.1994, Nr. 1.
  3. Hotărârile Curții Constituționale relevante înfăptuirii justiției civile. <http://www.constcourt.md/>
  4. Codul de procedură civilă al Republicii Moldova. Nr.225 din 30.05.2003. Republicat în: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 21.06.2013, nr. 130-134.
  5. Legea taxei de stat. Nr.1216 din 03.12.1992. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 02.04.2004, nr. 53-55.
  6. Legea cu privire la procuratură. Nr. 118 din 14.03.2003. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 17.03.2009, nr. 55-56.
  7. Lege privind autorizarea și plata interpreților și traducătorilor antrenați de Consiliul Superior al Magistraturii, de Ministerul Justiției, de organele procuraturii, organele de urmărire penală, instanțele judecătorești, de notari, avocați și de executorii judecătorești. Nr. 264 din 11.12.2008. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 20.03.2009, nr. 57-58.
  8. Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești. Nr. 87 din 21.04.2011. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 01.07.2011, nr. 107-109.
  9. Regulamentele aprobate de către Consiliul Superior al Magistraturii relevante înfăptuirii justiției civile. www.csj.md

Jurisprudență/Practica judiciară:

10. Hotărârile și deciziile CtEDO
[http://hudoc.echr.coe.int/eng#{"documentcollectionid2":\["GRANDCHAMBER","CHAMBER"\]}](http://hudoc.echr.coe.int/eng#{)
<http://www.justice.gov.md/lib.php?l=ro&idc=6&year=2015>
11. HOTĂRÎRILE PLENULUI CURȚII SUPREME DE JUSTIȚIE. http://jurisprudenta.csj.md/db_hot_expl.php
12. RECOMANDĂRILE CURȚII SUPREME DE JUSTIȚIE.
http://jurisprudenta.csj.md/db_rec_csj.php
13. AVIZELE CONSULTATIVE ALE CURȚII SUPREME DE JUSTIȚIE.
http://jurisprudenta.csj.md/db_avize_csj.php
14. <http://instante.justice.md/cms/>
15. www.crijm.org
16. www.lhr.md

Literatură didactică și științifică:

1. Belei E. ș.a. Drept procesual civil. Partea Generală. Chișinău: Editura Lexon și Cartea Juridică, 2014.
2. Cojuhari Al. ș.a. Drept procesual civil. Partea Specială. Chișinău: Tipografia centrală, 2009.
3. Leș I. Noul Cod de procedură civilă. Comentariu pe articole. Art.1-1133. București: Editura C.H. Beck, 2013.
4. Poalelungi M. ș.a. Manualul judecătorului pentru cauze civile. Ediția II. Chișinău: Tipografia centrală, 2013. <http://www.drept.usm.md/public/files/Manual-judecator-cauze-civile-2013f2697.pdf>
5. Revista Institutului Național al Justiției. <http://www.inj.md/node/125>